

Megújulóenergia-közösségek akadályai és lehetőségei hazánkban

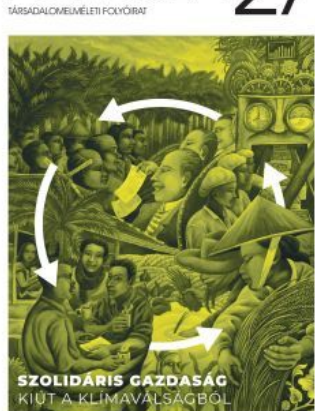

Fabók Márton – Szolidáris Gazdaság Központ

Mi a szolidáris gazdaság?

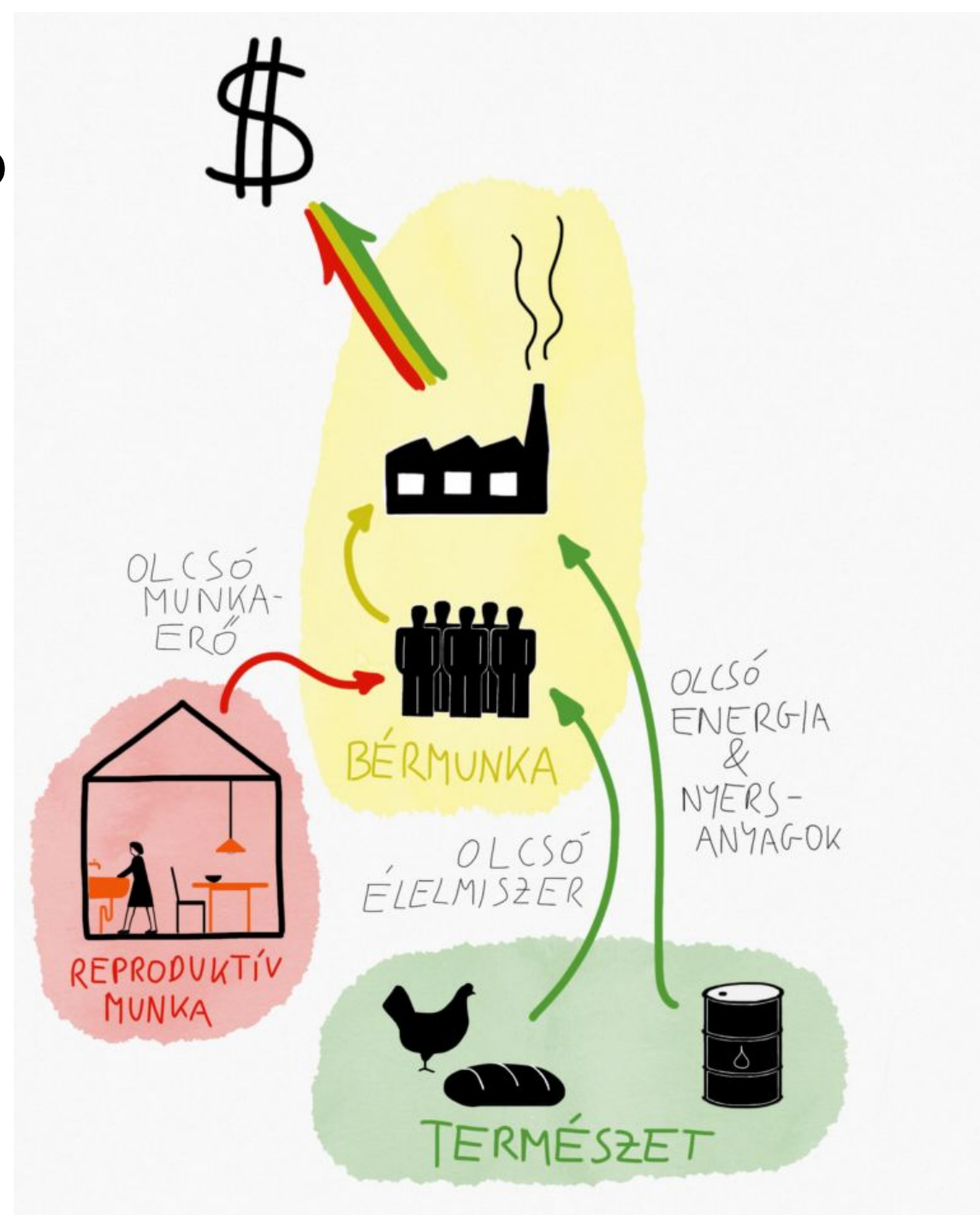
- Fókuszban az emberek és természeti környezet igényeinek kielégítése (a gazdasági profit helyett)
- Gazdasági demokrácia - szövetkezetiség

FORDULAT 27

Fordulat 27. szám
[Szolidáris gazdaság:
Közösségi válaszok a
klímaválságra](#)

Összefoglaló [Mérce cikk](#)

Szolidáris Gazdaság Központ (SZGK)

- Tevékenység
  1. Kutatás, tanácsadás
  2. Hálózatépítés
  3. Modellprojektek létrehozása
  4. Népszerűsítés
- Munkacsoportok
  - Hálózat
  - Lakhatás
  - Energia
  - Gondoskodás
  - Élelmiszer

SZOLIDÁRIS GAZDASÁG

<https://szolidarisgazdasagkozpont.hu/>

Prezentáció tartalma

- RED II - megújulóenergia-közösségek
- Tagállami értékelés és támogató keretrendszer kialakítása
- Akadályok és lehetőségek
  1. Jogi-adminisztratív
  2. Piaci és hálózati hozzáférési
  3. Finanszírozási
  4. Társadalmi-gazdasági
  5. Információs és képességbeli
- Javaslatok egy támogató keretrendszerre

Megújulóenergia-közösségek

Uniós irányelvi meghatározás - RED II (22. cikk (2)):

„megújulóenergia-közösség” olyan jogi személy

- a) amely az alkalmazandó nemzeti joggal összhangban *nyitott és önkéntes részvételen alapul, önálló, ténylegesen tagjainak vagy részvényeseinek irányítása alatt áll*, amely tagok, illetve részvényesek a szóban forgó jogi személy tulajdonában álló és általa fejlesztett *megújulóenergia-projektek közelében* található;
- b) amelynek részvényesei, illetve tagjai *természetes személyek, kkv-k vagy helyi hatóságok*, ideértve az önkormányzatokat is;
- c) amelynek elsődleges célja *nem profit termelése*, hanem az, hogy környezeti, gazdasági, szociális-közösségi szempontból részvényesei, tagjai, illetve működési területének környéke javát szolgálja”

Hazai transzpozíció - Vet. 66/B. § (1a) [kihirdetés előtt]:

„A megújulóenergia-közösségre az *energiaközösségre vonatkozó szabályokat* kell alkalmazni azzal, hogy a megújulóenergia-közösség olyan *energiaközösség*, amely *megújuló energiaforrásból termel villamos energiát, ilyen villamos energiát fogyaszt, tárol vagy értékesít*. A megújulóenergia-közösség tényleges irányítását azon tag vagy tagok látják el, amelyek *felhasználási helyeinek csatlakozási pontjai a megújulóenergia-közösség tulajdonában álló villamosenergia-tároló és erőmű csatlakozási pontjaival ugyanazon nagy/középfeszültségű transzformátorállomási körzetben helyezkednek el.*”

Támogató keretrendszer

“A tagállamok támogató keretet hoznak létre a megújulóenergia-közösségek fejlesztésének előmozdítására és megkönnyítésére. Ennek a keretnek biztosítania kell többek között azt, hogy:

- a) megszűnjenek a megújulóenergia-közösségek előtt álló **indokolatlan szabályozási és adminisztratív akadályok**;
- b) az energiát szolgáltató vagy aggregáló vagy más kereskedelmi energiaszolgáltatást biztosító megújulóenergia-közösségekre az e tevékenységekre vonatkozó rendelkezések vonatkozzanak;
- c) az érintett **elosztórendszer-üzemeltető együttműködjön** a megújulóenergia-közösségekkel az azokon belüli energiaátadás elősegítése érdekében;
- d) a megújulóenergia-közösségekre – többek között a bejegyzési és engedélyezési eljárás tekintetében – **tisztességes, arányos és átlátható eljárások, továbbá a költségeknek megfelelő hálózati díjszabás és releváns költségek, illetékek és adók vonatkoznak**, biztosítva, hogy ezek a közösségek megfelelő, méltányos és kiegyensúlyozott módon vegyék ki a részüket a rendszer általános költségeinek megosztásából, összhangban az elosztott energiaforrásokra vonatkozóan az illetékes nemzeti hatóságok által kidolgozott átlátható költség-haszon elemzéssel;
- e) a megújulóenergia-közösségek végső fogyasztóként, energiatermelőként, ellátóként, elosztórendszer-üzemeltetőként vagy más piaci szereplőként **tevékenységeik, jogaik és kötelezettségeik tekintetében megkülönböztetésmentes bánásmódban** részesüljenek;
- f) valamennyi **fogyasztó, így az alacsony jövedelmű vagy kiszolgáltatott háztartások** is részt vehessenek megújulóenergia-közösségekben;
- g) rendelkezésre álljanak a **forráshoz jutás és az információhoz való hozzáférés** megkönnyítését szolgáló eszközök;
- h) az **állami hatóságok szabályozási és kapacitásépítési támogatásban** részesüljenek a megújulóenergia-közösségek támogatása és létrehozása során, valamint annak érdekében, hogy közvetlenül részt vehessenek ezekben a közösségekben;
- i) olyan szabályok legyenek érvényben, amelyek biztosítják a megújulóenergia-közösségekben részt vevő fogyasztókkal szembeni egyenlő és megkülönböztetésmentes bánásmódot.” (RED II, 22. cikk (4))

Tagállami értékelés

Tagállami értékelés

“[a] tagállamok értékelik a saját területükön lévő megújulóenergia-közösségek fejlesztésének meglévő akadályait és lehetőségeit” (RED II, 22. cikk (3))

Nemzeti Energia és Klímaterv (NEKT)

támogató keret fő elemeinek és annak végrehajtására vonatkozó főbb elveinek szerepeltetése a NEKT

- aktualizált változataiban (aktualizálás 2024. június 30-ig)
- eredményjelentéseiben (kétévente, legközelebb 2023. március 15-ig)

Akadályok és lehetőségek meghatározása

Megújulóenergia-közösségek fejlesztésének akadályait és lehetőségei:

1. Jogi-adminisztratív
2. Piaci és hálózati hozzáférési
3. Finanszírozási
4. Társadalmi-gazdasági
5. Információs és képességbeli

1. Jogi-adminisztratív akadályok és lehetőségek

Jogsabályi meghatározás - szervezeti forma

Energiaközösség (↪ IEMD: citizen energy community):

- Tevékenységek:
  - "Energiahatékonysági szolgáltatás" és "egyéb energetikai szolgáltatások" kihagyása
  - Elosztói tevékenység nem engedélyezett
- Határon átnyúló részvétel nem engedélyezett
- Jogi személyiség korlátozása: Szövetkezet és nonprofit gazdasági társaság

Megújulóenergia-közösség (↪ RED II: renewable energy community)

- Áramtermelésre korlátozva, nincs megújuló gáz és hő (mint energiaközösség altípusa)
- Nagyvállalati tagság megengedett
- Tevékenység taxatív meghatározása

1. Jogi-adminisztratív akadályok és lehetőségek

Engedélyeztetési folyamatok

- Országos egyablakos energiaügyi hatósági engedélyeztetés (MEKH)
- Helyi egyablakos megújuló építésügyi engedélyeztetés (kormányhivatalok)
  - Nehézkes és nem egységes
  - Hatósági iránymutatás és képzések lehetősége
- Elosztói együttműködés szükségessége

2. Piaci és hálózati hozzáférési akadályok és lehetőségek

Egyenlő versenyfeltételek

- Termelőként (pl. HMKE)
- Fogasztóként (pl. egyetemes szolgáltatás, védendő fogyasztó)
- Energiaközösség vagy annak tagjai számára?

Hálózatfejlesztés

- Elosztóhálózatok korlátozott kapacitása (zárolt körzetek)
- Szemléletbeli váltás

2. Piaci és hálózati hozzáférési akadályok és lehetőségek

Helyi termelés-fogyasztás, kollektív önfogyasztás

Együttesen tevékenykedő termelő-felhasználók, együttesen eljáró aktív felhasználók

- Jogi lehetőség adott, de gyakorlati megvalósítás még hiányzik
- Részletes útmutatás szükséges (pl. társasházi közös elszámolás)

Villamosenergia megosztás

- Jogi lehetőség adott, de nem kínál tényleges előnyöket
- Rendszerhasználati díj arányosítása
  - a. Díjmentesség termelőegység közvetlen környezetében (FR: 2 km, ES: 500 m)
  - b. Tényleges rendszerhasználat alapú díj - KIF, KÖF, NAF (AT, PT, BE-Vallónia)
  - c. Prémium helyi villamosenergia megosztásért (IT)
- ÁFA-mentesség
- MEKH javaslat készítése szabályozási és adminisztratív akadályok felszámolására

“[a Hivatal] figyelemmel kíséri a megújuló energiaforrásból előállított villamos energia kereskedelmére és megosztására irányuló, villamosenergia-kereskedelem esetén a termelő és a villamosenergiakereskedő, villamosenergia-megosztás esetén a termelő és az aktív felhasználó, energiaközösség vagy megújulóenergia-közösség között létrejött szerződések elterjedését, és két évente javaslatot tesz [legközelebb 2022. december 31-ig] a miniszter számára a szabályozási és adminisztratív akadályok felszámolására, amelyek a szerződések létrejöttét indokolatlanul akadályozzák.” (Vet. 159. § (3) b 13.)

3. Finanszírozási akadályok és lehetőségek

Piaci források

- Banki hitelezés nem energiaközösségekre szabva
- Községi finanszírozás kiforratlan és jogilag tisztázatlan

Állami és uniós források

- Induló energiaközösségi kezdeményezések támogatása
Első energiaközösségi mintaprojekt pályázat (2020-3.1.4-ZFR-EKM)
- Beruházási támogatások
  - Számottevő forrás energiaközösségeknek (HET, OP-k)
  - Integrált szemlélet (KEHOP Plusz, TOP Plusz)
  - Megfelelő definíció hiánya visszaüthet
- Működési támogatások
Lehetőség METÁR rendszerben a külön energiaközösségi kategória (“kerékpársáv”)
- Nemzetközi minták energiaközösség támogató ügynökségre

4. Társadalmi-gazdasági akadályok és lehetőségek

Energiaszegénységi szakpolitikák

- Szociális naperőmű program (HET)
- Részvételre épülő energiaszegénységi politikák lehetősége

Kulturális attitűdök

- Szövetkezeti negatív államszocialista öröksége
- Energiaközösség félreértelmezései

5. Információs és képességbeli akadályok és lehetőségek

Információ és tanácsadás

- Műszaki, jogi és pénzügyi ismeretek hiánya
- Első energia tanácsadó irodák megjelenése lakosság, vállalatok és civil szervezetek számára

Önkormányzatok szerepe

- Hazai önkormányzati energia és klíma stratégiák
- Energiaközösségek facilitálásának és partnerségek kialakításának lehetősége

Támogató keretrendszer - FŐ javaslatok

1. Jogi meghatározások megfeleltetésének biztosítása
  2. Nonprofit közösségi energia ügynökség létrehozása
  3. (Villamos)energia megosztás kidolgozása és elősegítése
- + Uniós források integrálása és célzása

Szeretnél többet megtudni?

`marton.fabok[kukac]gmail.com`

`markus.benjamin[kukac]gmail.com`

`info[kukac]szolidarisgazdasag.hu`

<https://szolidarisgazdasagkozpont.hu/>

<https://www.facebook.com/szolidarisgazdasagkozpont/>

